

gýtingartíðini. Longu tað fyrsta árið kundu vit siggja mun í fiskagongdini, og í dag siggja vit mun á fiskanøgðini. Meira er at fáa av toski, enn tá ringast stóð til, segði Jákup Joensen.

– Skoytast kann uppí, at tað stendur illa til við fiskastovnum. Ført verður fram, at ikki er gjørligt at fiska uppskótuna, tó toskakvota er ov lítil. Hetta er ikki rätt. Um toskakvota er ov lítil ella ikki kann tostast um, men sannleikin, at tað er ikki meira til av upsa, enn tað sum trolararnir fáa, og just at teiri orsök fáa teir so nógvan tosk, segði Jákup Joensen.

Trolíð veltir botnin

Palli Mikkelsen av Skála umboðaði trolaramanningarnar á fundinum.

– Trolíð hevur stóran týðning fyri røktina av havbotninum. Botnurin verður veltur og tað er gagnligt fyri lívið á botni, segði Palli Mikkelsen.

Hann ivaðist stórliga í, um húkurin fór so væl við fiskastovnum, sum húkamenninir vilja vera við.

– Minar royndir eru, at fiskurin ofta er sera illa viðfarin av húkunum, tá hann kemur á troldekk. Tað er heilt vanligt at siggja fisk við huki í maganum, tá við kryvja. Hesin hevur verið fastur í línu. Tað er eisini vanligt at skræddan fisk, sum hevur svomið fram við dergrunum hjá snellubátunum, segði Palli Mikkelsen.

Palli skeyt upp, at loyvt varð at trola eftir upsa við flóttitrolí. Hann vísti eisini á at flotin var í ringum standi og fleiri av okkara fiskifør-um áttu at fingið siglingsbann, so vánalig vóru tey.

Palli skeyt upp, at trolararnir fingi rúmari ræsur.

– Kønir menn hava roknad út at samlaða økið av landgrunninum, utta fyri 12 fjórðingar, sum trolararnir royndu á er bert fimm prosent. Tað vil siga at bert

fimm prosent av botninum verður røktur, ella veltur, segði hann.

Fiskifrøðingarnir ov stórt vald

Eyðun Johannesen fyri Føroya Fiskimannafelag helt, at fiskifrøðingarnir høvdu fingið ov stórt vald.

– Kvotuskipanin ger, at fleiri túsund tons av fiski svimja eftir, sum kundu verið fiskað, men sum ikki verður gagnnýtt, tí fiskifrøðingarnir hava fingið ov stórt vald. Fiskimaðurin fær ikki møguleikan at byggja stovnin upp aftur, segðu Eyðun Johannesen.

– Eg haldi, at allur flotin eigur at standa saman og heita á myndugleikarnar um at avsgja kvotuskipanina. Í staðin kunnu vit fáa tekniskar reguleringar. Hetta er neyðugt, tí annars ríma okkara fiskimenn í onnur lond, har umstøðurnar eru betri.

Nýggjan fiskiflota

John Smith, ein óroyttligur stríðsmaður fyri at fiskimaðurin skal fáa betri arbeiðsumstøður umborð, at hann fær sum mest fyri fiskin, tók orðið á fundinum.

Hann mælti til, at vit fingi ein fiskiflota, sum kundi gagnnýta okkara fiskigrunnar sum frægaft.

– Eg haldi, at landið átti at givið ein fløgustuðul til bygging av fiskiflotanum, soleiðis at fløgan forrentaðu seg. Kann eitt skip forrenta fimm milliónir og tað kostar 10 at byggja, so eigur landið at lata fimm milliónir í studningi til skipasmíðjuna, segði John Smith.

John Smith kom eisini inná góðskuna.

– Flotin er í dag bygdur at fiska til virking í blokk. Til hetta krevst ikki so góður fiskur, men prisurin, ið fæst fyri fiskin er eisini hareftir, segði John Smith.

John heitti á fiskakeypararnar um at definerað hvussu ein fiskur skal siggja út fyri at fáa besta prisin.

– Um tøkfrøðin umborð á skipum ikki er til steðgar at framleiða vøru til besta prís, so má leggjast uppí politiskt, fyri at fáa hetta í rættlag. Fiskekeyparin má eisini laga vøruna í mun til fiskin, heldur enn at laga vøruna til marknaðin. Til hetta krevst ein homogen vøra av bestu góðsku, segði John Smith.

– Eg haldi at tíðin er komin at hugsa av nýggjum. Heilt aftur til 1965 er ikki eitt einasta skip í Føroyum ríkið á vanligan hátt. Rakstrarroknskapirnir hava altíð kalkuleað við ymsum stuðli, segði John Smith.

Ein generatión oyðiløgd

Páll Gregersen, fiskekeypari, helt at eitt heilt ættarlið av fiskimönnum at oyðilagt av fætum prisi. Ongi krøv hava verið til góðskuna.

– Eg haldi, at vit eiga at menna upphóðssøluna upp aftur meira. Tað er neyðugt hjá fiskekeyparunum at eitt stórri arbeiði, t.d. at geva betri prís fyri góðan fisk og verri prís fyri vánaligari fisk, segði Páll Gregersen.

– Føroyingar eru rættuliga traditíonsbundnir. Tíðmis er tað ringt at fáa klaksvíkingar at avreiða aðrastaðir enn í Klaksvík og tvórámenn á Tvøroyri. Hetta gevur trupulleikar hjá fiskekeyparunum, at fáa tann fiskin, teir kunnu fáa besta prisin fyri. Men vónandi verður hetta broytt til tað betra, nú vit fáa eina kassamiðstöð, segði Páll Gregersen.

Olaf Olsen vísti á, at tað sum loysti seg best, má vera tann rætti reiðskapurin. Hann mælti til, at marknaðarkreftrinar og fløguhugin sluppu at ráða.

– Viðvíkjandi prisi má tað besta vera, at hava samband við fiskekeyparan, og spyrja hvussu teir vilja hava fiskin, tá fer prisurin upp, men hetta tekur tíð. Tó haldi eg at vit kunnu siga at tað gongur tann rétta vegin.

A fundinum var eisini prátað um fiskurin undir Føroyum mundi flyta seg millum lond. Semja var um, at toskurin, sum nú varð fingið, hevði í hvussu er ikki verið í fiskiskapinum ári framanundan. Eisini hevði hann svart royggi.

Tá toska var um veðuhættir fyri og í móti kom fram, at tá stálinubátarnir komu í sekstiarunum minkaði fiskiskapurin undir Føroyum burtur í einki. Línu-bátarnir royndu í øllum veðri og eisini undir øllum streymikindum.

Víst var eisini á, at sum stóðan var í dag, so var tað ógjørligt hjá fiskimönnum at breiðfæða øllum føroyingum. Í slupptíðini búðu ikki meir enn 23.000 fólk í Føroyum og tá vóru

einir 15-20 manns við hvørtjari slupp.

Fundarluttakararnir vóru samdir um eitt, at Fiskirannsóknarstovan átti at fáa minni vald, skal nøkur framtíð verða hjá føroyska fiskimanninum.

Trolaramenn vistu aftur, at nógvur hysuyngul stóð í meskunum hjá teimum. Teir vistu hvinvein á, at nógv nebbasild var at siggja í trolinum. Trolaramenn vildu vera við, at orsøkin til at upsin var minkaður var, at nú var so nógvur toskur á grunninum, at hann troðkaði upsan burtur.

Røddir vóru eisini frammi um at taka kvotuskipanina av, men skuldi hetta lata seg gera, so mátti mest loyva veiðan at hækka.

Góða mamma og omma okkara

MORIÐ PATURSSON

andaðist týsdagin 12. september.
Jarðarferðin verður úr Kirkjubøar kirkju
fríggjadagin 15. september kl. 14.

Hildur, Eyðvør, Tórunn og Tórhallur